

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint. A nyílt lér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Folytassuk!

Mult számunkban Ramassetter Vince halálának holnapi évfordulója alkalmából ajánlottuk: ékesítsék virággal Ramassetter szobrát. Mert nekünk minden kínálkozó módra, bármily csekély jellel is, ki kell fejeznünk hálánkat és kegyeletünket Ramassetter iránt.

Hiszen Ramassetter pénzbeli alapítványainak 1907-ik évi összege 413141 K-ra rugott. Ennyit mutat ki városunk 1907-ik évi zárszámadása. Hát még az ingatlanok? Ebben a számadásban azonban, jámbor atyánkfia, hiába keresed Ramassetter nevét. Az elüljáróság nem tünteti ki, hogy a 24 alapítványból melyek viselik Ramassetter nevét. Talán az a 413.141 K nem érdemli meg azt a pár csöpp tintát, azt a pár perc fáradságot, amibe Ramassetter nevének leírása kerül? A mai nemzedék körülbelül még tudja, melyek azok az alapítványok, amelyeket Ramassetter nagy lelke juttatott a városnak, de már az új generáció bizony nem fogja tudni, ha a zárszámadásból nem látja. Évről-évre azután teljesen elfelejtődik a dolog s legfőleg poros akták meg a végrendelet örzi csak, hogy a város által kezelt alapítványok csekély pár

ezer K hijjával mind Ramassetter hagyatéka

Évekkel ezelőtt még meg volt az a szokás, hogy a város évi számadásában kitüntették az alapítók nevét is. Pár éve egyszer csak elmaradt ez a jó szokás. Miért: nem tudjuk.

Most innen-onnan újra a számadások kinyomatására kerül a sor, azért eleve figyelmeztetjük az elüljáróságot, hogy a régebbi jó szokást állítsa vissza s az alapítók nevét az alapítvány összege előtt tüntessék ki.

Ezt parancsolja a Ramassetter iránt tartozó kegyelet és hála.

Ramassetter halálának évfordulóján kegyeletünk kivisz a Ramassetter-család sírjához, a temetőbe. Sorra járjuk a sírokat s meghatva állunk meg az emlékoszlopok előtt. A kegyelet benső meghatottságával áldozunk a halottak emlékének. Azután kegyeletből is, kíváncsiságból is el akarjuk olvasni az oszlopok sírverseit. De az akaratnál tovább nem jutunk. A kopott betűk kislabilizálása sehogy sem megy.

Valamikor tündöklő aranyfényben ragyogtak ezek a betűk. De évek, évtizedek múlva az idő lekoptatta az arany fényét. Sőt most már bele-

harapott a vésett betűk éleibe is. Mikor a Ramassetter emlékfűzet számára lemásoltam e verseket, csakis ujjaimmal tapogatva tudtam ezeket kibetűzni.

Ha így megy, pár év múlva teljesen elkopnak a betűk, velük együtt eltűnnek azok a megható sírversek is, amelyekből a Ramassetter-család elmúlásán érzett fájdalom zokog felénk.

Kár volna ezekért a versekért!

Meg azok a kopott betűk árnyékot vetnek ránk.

Azért melegen ajánljuk az illetékes körök, az illetékes tényezők figyelmébe, ne sajnálják azt a kis költséget, amelybe a betűk újra aranyozása kerül. Mentsék meg azokat a verseket, amelyek nemcsak mint a kegyelet és hála kifejezői, hanem mint a költői lélek megnyilatkozása is megérdemlik, hogy megmentsék az enyészettől.

Ezt parancsolja a Ramassetternek tartozó hála és kegyelet.

Holnap, halálának évfordulóján lesz a gyászmise Ramassetter Vincéért. Templomba von a kegyelet. Az iskolák bizonyosan ott lesznek. Valószínűen ott lesz a község bírása és jegyzője is. Ott szokott lenni a pénztárosa is. De az már nincs szokás-

Modern házasság.

Mikor Rab Lőrinc esküvőjét tartotta, zsúfolásig megtelt a templom. Mindenki látni akarta azt a leányt, aki meg tudta hódítani a komoly, bízke, daliás férfit, akire a városbeli szépségek hiába vetették ki a hálót. Még csak észre sem vette őket. Talán nincs is szíve, úgy gondolták.

És most hozott magának feleséget — idegenből. Tehát mégis csak tud érezni ez a hideg, mozdulatlan arcú ember... Avagy talán csak érdekházasság ez is, mint annyi sok más? Amolyan ügynökök vagy jókedvű öreg asszonyok révén összetakolt parti?...
A menyasszony magas, nyulánk jelenség. Éjfélete szeme a sűrű fátyol alól is szinte perzsel. A városbeli lányoknak, akiket az irigység meg a kíváncsiság hozott az esküvőre, be kellett látniok, hogy ilyen szempár nem kerül ki közülük.

Mikor a templomi ceremóniának vége volt s az új pár a vendégsereg elől egy pillanatra visszavonult, Rab Lőrinc szívéhez szoritotta a szép menyasszony finom, fehér kezét s amint szerelemtől izzó tekintete rálapadt a nő reszketeg, finom alakjára, inthta egész lelke benne lett volna a nézésében.

— Én édes mindenem... suttogta lázasan. Ez volt minden, amit szólni tudott. Magához ölelte lázasan és mohón.

A nő pedig szeliden emelte rá nagy, égő szemét. A végétküli szerelem édes, mámorító boldogsága volt ebben a tekintetben.

Elmult az esküvő, elfűlt a lakoma zaja a Rab Lőrinc házában. De a csend hangosabb minden zajnál annak a kettőnek, aki benne él. A nagy hangtalanságot megzenésíti szerelemtől izzó suttogásuk, azok a százszor, ezerszer s még így is kevészer ismételt vallomások, melyek a végtelenségig ismételve sem képesek kifejezni azt, amit ők ketten éreznek.

S amint a napok mulnak, a férfi lassankint felocsudik. A komolyabbik esze azt sugja, hogy ez az örökös, szakadatlan ömlengés immár kezd gyermekessé válni. Beszélni kellene, hányintvetni a jövőt, amelyben ugyan nincs semmi aggasztó, mert hiszen Rab Lőrincnek nagy vagyona van s nem préda ember. Azonban nem árt az ily természetű dolgokkal is foglalkozni.

De ahányszor ezt a témát pengeti, az az édes szép asszony a szemébe kacag s neki nem toltul más szó az ajkára, mint újból és újból csak:

— Én édes mindenségem, én drága üdvösségem.

Jólán pedig átkarolja puha karjával a lázas férfi nyakát, odavonja magához egészen közel, hogy egybeolvad forró lélekzetük s úgy susog édes, mámorító szavakat.

A kis város szöke és barna szépségei elfelejtették már a Rab Lőrinc esküvőjét. Négy kerek estendő változást hozott a Rab Lőrinc házába. Megszűnt a suttogás, meg a nagy csönd. Most már komolyan foglalkoznak a jövővel.

A fiatal asszony széles karosszékekben ül, egyedül. Gondolkozik mélyen, szinte önfeláldan. Közbe-közbe önmagához beszél.

— Azt hittem, hogy szeret. Nem igaz, hazudott! De akkor mért emelt magához engem, a vagyontalant? Talán még sincs igazam? Miért hagy hát akkor óraszámra, miért nincs a közlemben mindig, mint az esküvő után? Dolgai vannak? A jövőre is kell gondolnia? Megúnt és ezzel vége.

A képzelődés nem hagyja nyugodni.

— Nem tagadhatom, neki igaza van, hogy elhidegülttem iránta. De hát Istenem, miért, miért? Ugy kell lennie, hogy ő adott okot rá a nagy komolyságáért és én érzem, hogy ez nem tarthat így soká...

Kimerülten kelt föl s imbolyó léptekkel mérte végig a szobát.

E pillanatban lép be Rab Lőrinc. Szép komoly arcán sötét ború ül. Udvariasan csókol kezét, nejjének és aztán minden melegség nélkül szól:

— A városból jövök. Az emberek már a nyelvükre vettek. Az a hidegség, melyet Ön velem leplezetlenül éreztet, nem maradt észre.

ban, hogy az elüljáróság és a képviselőtestület tagjai nagyszámában, testületileg vennének részt a gyászmisén. Ennek pedig úgy kellene lenni!

Milyen megható és az ifjúságnak példaadó volna, hogyha a képviselőtestület tagjai összegyűlnének a városháza termében a bíró és a jegyző vezetésével testületileg jelennének meg a gyászmisén. Más városban ez úgy van. Sümegen ez eddig nem volt szokásban. Hozzák hát be ezt a szép szokást.

Ezt parancsolja a Ramassetternek tartozó hála és kegyelet.

A tagosítás vármegyénkben.

(P. V.) Május 1-én a tagosítási eljárás során új rend lépett életbe. Tapunk már közölte, hogy a földművelésügyi miniszter kiket nevezett ki vármegyénkben a föld osztályozását és becslését végző bizottságok elnökeül.

A tagosítási eljárás legfontosabb része, amitől elsősorban függ a tagosítás eredményessége, megbízhatósága, — a helyesen keresztülvitt osztályozás és becslés. Az 1832. évi tagosítási törvény értelmében a Királyhágon inneni jogterületen ez az osztályozás és becslés az érdekelt jelenlétében, az uraság és jobbágyok által szabadon és egyenlő számmal választott személyek hozzájárulásával történik meg. A bírói gyakorlat az alkalmas szakértői bizottságot úgy állította össze, hogy az érdekelték érdekcsoportok szerint úrbéri választmányt alakítottak, amelynek kebeléből kiküldött becsüsök végezték az osztályozást és becsülést az eljáró bíró vezetése alatt. Könnyen látható, hogy a szakértői bizottság eddigi összeállításában nem felelt meg a kívánalmaknak. Számos panasz merült fel, hogy a szakértői bizottság tagjait az osztá-

vétlen. Kérem, titkolja érzelmeit legalább a világ előtt.

Jolán fel sem néz. Úgy felel fagyos, szenvtelen hangon.

— Titkoljom? Tudja-e uram, hogy én nem születtem színésznőnek? Az emberek beszéde egyáltalán nem érdek.

Rab Lőrinc ajkára harapott. Keserű szemrehányás tolt az ajkára, annak zárta el az útját.

Ismét elmúlt egy esztendő. Talán annyi se. Ez az idő a városbeli leányoknak, akik valaha szemet vetettek Rak Lőrincre, új reménységet hozott.

Rövid volt ennek az egy esztendőnek a története. Rövid nagyon. Jolán elhagyta a házat. Ment haza a szüleihez. Néhány bántóan rideg sort hagyott hátra magyarázatul:

» Nem tudom már szeretni. Így az élet teher. Legyen boldog. Jobb így! »

Ennyi volt az egész, mikor Rab Lőrinc elolvasta, igazán nyugodt maradt. Csak a kezével tett olyasféle mozdulatot, mintha valami kellemetlen látományt akarna elűzni szeme elől s aztán fleigmatikusán mormolta:

— Igaza van, jobb így . . .

Hatos Tivadar.

lyozás és becslés keresztülvitelénél nem tárgyilagosság okok, hanem sakk megbízók érdekei vezérlék. És ez érthető is, mert a szakértői bizottság eddig csupán a különböző érdekcsoportok megbízóiból alakult és abban a helyi érdektől távol álló tárgyilagosság szakértelem képviselve nem volt.

Az új rendelkezések ezen a bajon gyökeresen segítenek. A tárgyilagosság abban nyert biztosítékot, hogy a szakértői bizottság elnökét a bíróság nevezi ki és csak olyan nevezhető, ki, aki a folyamatban levő birtokrendezési ügyben érdekelve nincs. A kinevezendő elnök szakértelmét pedig az biztosítja, hogy a bíróság csak azok közül a gazdasági szakértők közül választhat elnököt, akiket a földművelésügyi miniszter kijelölt. Erdők osztályozása és becslése esetében pedig egyenesen — a bíróság beleszólása nélkül — a földművelésügyi miniszter jelöli ki elnökül a legalkalmasabbnak mutakozó szakértőt. Ezért jelentősek a mostani kinevezések. A szakértői bizottság összeállításánál azonban most sem mellőzhetők a helyi különleges viszonyokat ismerő szakértők, akiknek a bizottság tagjaivá és póttagjaivá való megválasztása továbbra is az érdekcsoportok feladata marad.

A szakértői bizottság most a határ felerészét bíró nagyobb és a határ másik felét bíró kisebb birtokok érdekcsoportjai által választott két rendes és két póttagból áll, akiknek elnökét a földművelésügyi miniszter által most kijelölt egyének közül nevezi ki az eljáró bíró. A választott rendes szakértő helyébe akadályozása esetén a választott póttag lép s ilyenkor a póttag helyét töltik be a bíró kinevezések. Így a bizottság tagja gyanánt lehetőleg mindig olyan szakértő működik, akit az érdekelték bizalma választott be a bizottságba. Mert az eljáró bíró szabadon csak akkor nevezhet ki szakértőket, ha a tárgyaláson sem a rendes, sem a póttag nem jelenik meg, vagy ha az érdekelték sem rendes, sem póttagot nem választottak. Tehát a működő bizottság tulajdonképpen csak két tagból és az elnökből áll. De ez az összeállítás nemcsak költségkímélés szempontjából helyes, hanem azért is, mert az eddigi tapasztalatok szerint az osztályozás és becslés tényleges munkáját csak egy-két szakértő végezte, míg a többiek szerepe csak arra szorított, hogy a szavazásnál szavazatukkal a tárgyilagosság rovására megbízóknak érdekei telé billentsék a mérleget.

A szakértői munkálkodás a mintaföldeknek a helyszínén történendő felállításával veszi kezdetét. Ugyanekkor meg kell határozni az egy becsoldnak megfelelő pénzbeli egyenértéket is. Az eljáró bíró a megállapodásokat jegyzőkönyvbe veszi és az egyes földrészekre megállapított művelési ág jelzését és a földrészeket osztályszámait az osz-

tályozási jegyzékbe sajátkezűleg bevezeti. A bírót abban való munkájában kell, hogy támogassa a szakértő gazdasági szakértelme. Itt dől el a tagosítás igazságos volta. Mert egy közös tömegbe olvadt tagosítandó területből minden érdekelt csak úgy nyerheti vissza jogos tulajdonát, ha a tömegbe beadott ingatlanainak értékét a szakértők helyesen állapítják meg és a határ minden egyes darabját helyesen értékelik.

Természeti emlékek.

Nagyon itt volt az ideje, hogy társadalmi és hatósági védelembe vegyük természeti emlékeinket. Kegyeletünk még élettelen tárgyak gyűjtésére és gondos őrzésére is szólít, hogyne kellene hát természeti emlékeinket őrizni, melyekhez nagy, emlékezetes történelmi emlékek kapcsolódnak? Nem mondanók-e barbárnak és gonoszlevőnek azt az embert, aki dinamittal, (mert fejszével nem bírta vele), — robbantáná szét Csák Máté bajmóci hársfáját, melyet a Mátyusföld zsarnok ura 1301-ben ültetett, mely alatt a husszita eretnekek mondották el lázító szónoklataikat, ahol Bocskai István, a kuruc felkelővezér fejedelmi sátora volt, mikor párthiveivel ott országgyűlést tartott. Ez alatt a vén hárs alatt ütötték fel II Rákóczi Ferenc fejedelmi sátorát, mikor hosszú harcok után megpihent. Hatszáz évet túlhaladt már e sok vihart látott és most is gyönyörűen diszlik hársfa és bizonytal nem akadna ember, aki pusztulását megindulás nélkül hallaná. De ez csak egy természeti emlék. Buhócon van Mátyás király hársfája, melyet az igazságos maga ültetett. És a zborói hársak? Rákóczi méla ábrándjainak, nagy hazafias terveinek e gyönyörű színhelye? Bartók Lajos lantjáról szól ez a költői tiráda:

*Vegyülve itt fenyők gyászlatába
A hársfa virágok lelke leng elő;
A hársfához kötötte paripáját
A fejedelem s táborozó bajnokai.
Zászlóit e lombok közé plántálták
S tépték virágát harcra szállva ki.*

A zborói hársfák maiglan is szépen diszlenek. Legenda beszéli rólok, hogy valamikor régen egy erdei fatolvaj az egyik hársat ki akarta vágni. Az első fejszecsapásra vér serkedezett a sérülés helyén s riadtan szaladt el a tolvaj s lett ezentúl a falú eszelős bolondja ettől a perctől kezdve. Valahányszor bajban van a nemzet, a néphit szerint a Turul madár rá száll a zborólegnagyobb hársra s onnan vigyáz a magyar nemzetre. Vajjon a Turul madár ott ül-e most?

Ugyancsak a néphit tartja, őzri apáról fiúra azt, hogy a Vajka község határában lévő somfákat Szent István király maga ültette. Nagy árnyas lombkoronát ad az a szilfa, mely a tiszolc-murányi országút mellett. A Zaracka patak közelében van. Kedves történet fűződik ehhez. Wesselényi itt látta meg a murányi Vénuszt, Széchy Mária. Kivételes helyzetben. A murányi vár hőslétkü asszonya fehér paripán jött ide a néphit szerint, hogy a Taracka hús vizében megfürdjék. Ezzel kezdődik a két ellenfél szerelmi regénye, melyet a népképzlet naiv, de egyuttal megindító dalokban őrzött meg. A cserhalmi tölgyek legendáját is tudjuk. A győző sereg tölgyleveléből, mely a kucsmaról esett le, nőtt ki a máig is viruló cserhalmi gyönyörű tölgyes. Királya az a hatalmas fa, mely Szent László harci sisakjáról hullott le.

De mennyi olyan kedves emlékünkn van, melyek nagy költőinkre emlékeztetnek. Eperjesen van egy fa, amelybe Petőfi sajátkezűleg véste nevét. Kisfaludynak kegyeletesen őrzik Csobánc várában ültetett diófáját, melyről egyik szép regéje szól. A helikoni ünnepek alatt 1818-tól kedves és elmaradhatatlan szokás volt a résztvevőknek egy-egy fát ültetni. Kazinczy fája ma is szépen disz-

lik. Berzsenyi fáját külön mutogatja a kegyelet; Arany tölgyesét a Szent Margitszigeten emlékeztetnek az *Oszikákra*, a költői alkonyat e mélabús dalaira.

Ezrekre megy történelmi természeti emlékeink száma. Ma még mindég gazdagok vagyunk ezekben az emlékekben, de sajnos ezrével pusztultak el emlékeink. Nálunk semmilyen irányban, véd-lemben a természeti emlékek nincsenek. Egy-egy új vasút, egy-egy ipartelep, egy-egy új gazdasági investíció könyörtelenül irtja történelmi és természeti emlékeinket, ezenfelül lassan, de biztosan pusztítja a gondozás hiánya miatt az idő. Ha olyan praktikus, lelki felgerjedésekre józanságnál fogva képtelen nemzet, mint amilyen az amerikai Egyesült Államok polgársága, — képes volt törvényes intézkedésekkel óvni, megvédeni természeti emlékeit; mennyivel szükségesebb ez minálunk, ahol századokra visszanyúló természeti emlékek gondozásáról, megvédéséről van szó, melyet az idő vasfoga úgyszólván pusztít.

Darányi a gyöngéd gondolat, hogy ez meg is történjék. Ma szerkesztőségünkben egy kedves könyvet kaptunk: Kaán Károly jelentését a természeti emlékek gondozásáról. A jelentést Darányi földmívelésügyi miniszter megbízásából lelte és nagy szeretettel valamint tárgyismerettel állapítja meg a természeti emlékek gondozásának szükségességét és módját. Mindenekelőtt szükség van történelmi és természeti emlékeink pontos összeírására és aztán azoknak a társadalom védő pajzsa alá való helyezésére. De még ez sem elég. Hatósági gondozó kezre is szükség van. Mindezt meggyőzően, melegen és szeretettel tárja eléünkbe a szép jelentés, amellyel megindul természeti és történelmi emlékeink fontartásának komoly és állandó munkája. Mert hogy a kérdés felszínre jutott, nincs kétségünk abban, hogy a nemzeti kegyelet nem fog megállni, hanem egytemes érdeklődése és szeretete még a mai zavaros napokban is talál módot, hogy történelmi emlékeinket se emter, se idő ne pusztítsa.

Emlékeztessenek azok századokon át a honfűi kegyeletre és magyar volunkra.

Verner László

MEGHÍVÓ.

A Tulipán szövetség — Magyar védőegyesület sümegi fiókja Sümegen, a polgári önképzőkör helyiségében május 9-én délután 2 órakor évi rendes közgyűlést tart, erre a t. tagokat fisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének fölolvása és hitelesítése.
 3. Az évi számadás előterjesztése.
 4. A háziipari tanfolyamról.
 5. Indítványok.
- Sümegen, 1909. május 6-án.

Hazafias tisztelettel

Eitner Zsigmond
elnök.

Pap József
jegyző.

Éles Károly
igazgató.

H I R E K.

— **Megyegyűlés.** A vármegye törvényhatósági bizottsága Zalaegerszegen a vármegyeháza gyűléstermében május 10-én d. e. 10 órakor közgyűlést tart. A tárgysorozat nagy halmazzal, 165 pontból áll.

— **Kitüntetett erdővéd.** Magyar István 42 éve szolgál mint erdővéd Csabrendeken a Chernel-féle gazdaságban. Szolgál hűségesen, becsülettel. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter 100 K pénzbeli jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki az öreg

erdővédet. Május 2-án megható ünnep keretében vette át a kitüntetett Darányi ajándékát. Ezen a járási közigazgatás részéről Vízkelety Árpád dr., a vármegye kiküldöttjeként Semetke József jelent meg, ott volt Barcza László földbirtokos és a község lakosság nagy számban. Vízkelety Árpád dr. üdvözölte a kitüntetett erdővédet s a megjelent közönséget, majd átadta a szót Semetke Józsefnek, aki szép beszédben különösen a haza szeretetére buzdította s a kivándorlástól óvta a népet s beszéde kapcsán átnyújtotta Magyar Istvánnak a 100 K jutalmat s az elismerő oklevelet. Barcza László hasonlóképpen szép beszédben méltatta a hűséges szolgálatot, majd az urodalom intézője fejezte ki köszönetét Darányi miniszternek. A szép ünnep láthatóan meghatóta a kitüntetett erdővédet s megindultan rebegett érte köszönetet.

— **Községi gyűlés.** Sümeg képviselőtestülete ma vasárnap d. e. fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: Az 54 h. r. sz. alatti fölveti pártorház eladása. 2. A járásbírósnak szükséges telek átengedése. 3. A Baboss Gyuláné fele telek megszerzése. 4. A hűsvizsgáló tanfolyamra küldendő egyén kijelölése. 5. A község tulajdonából történt foglalkozások visszaszerzése tárgyában érkezett mérnöki ajánlatok bemutatása. 6. Indítványok.

— **A szini bizottság gyűlése.** A helybeli szini bizottság Lukovich Gábor dr. elnök vezetésével május 1-én gyűlést tartott, ezen Szűcs Zsigmond bejelentette, hogy bár egy gyűjtővet még nem kapott meg, 113 jegyet jegyeztek az előzők, ekként a szinpartiól egyesület valóban fényes támogatásban részesült a község részéről. A gyűlés ezt örömmel vette tudomásul. Ezután a Szűcs Zsigmond által készített alapszabálytervezet olvasták föl. Ezt a bizottság alapul elfogadta s a szükséges pótlások megtételét Szűcs Zsigmond elnök, Havas József jegyző és Éles Károly bizottsági tagra bízta.

— **Az állatbiztosítás érdekében.** A Sümegvidéki gazdák választmánya folyó hó 6-án Hayden Sándor elnök vezetésével gyűlést tartott, ezen a Magyar Kölcsonös Állatbiztosító társaságot Pajor Ignác dr. vezérigazgató és Füzesséry Aladár dr. tisztviselő képviselte, a vármegyei gazdasági egyesület részéről Sárközy Viktor titkár jelent meg, résztvett még Flandorffer Ignác gazdasági felügyelő és számos választmányi tag. A jegyzőkönyv hitelesítésére Barcza Sándor drt és Kazár Manót kérte föl az elnök. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után Éles Károly előterjesztésére elhatározta a választmány, hogy a földmívelésügyi minisztertől 500 darab ingyen gyümölcsöt kér a kisgazdák számára. A kérvény benyújtására Eitner Zsigmond országgyűlési képviselőt kéri föl. Sümegnek új vetőgépet és föl-tőgőzőt kapt, Nyirádnak porhanyító ekét szerrez be a kör. Ezután áttertek a gyűlés fő-tárgyára az állatbiztosításra. Az elnök kéré-tére Pajor Ignác vezérigazgató részletesen kifejtette mindazokat az alapelveket és mód-dokat, amelyek szerint az állatbiztosító szö-veketeket szervezni lehet. Ajánlotta, hogy csakis a községi szövetkezetek alapításával kezdje meg a kör a szervezést s ha 20-nál több ilyen szövetkezet lesz, akkor lenet eze-ket járási szövetkezetbe is összekapcsolni. Sárközy Viktor és többek hozzászólása után a választmány Pajor igazgató javaslatát elfo-gadta s kimondotta, hogy egyelőre Csab-rendek, Csehi, Mihályfa és Dabronc község-ben kísérli meg a községi állatbiztosító szö-veketet megalapítását s a szervezés munká-lataira Hayden Sándor elnököt, Barcza Sán-dor drt, Kazár Manót, Lohonyai Elekot, Sár-közy Viktort, Szanyi Ferencet és Szűcs Zsig-mondot kéri föl. Ezután az elnök megkö-szönte Pajor Ignác vezérigazgató szíves köz-reműködését s a gyűlést elosztatta.

— **Fütetlen iskolák.** Május első hete bizony nem az a kedves, kellemes, szép idő volt, mint ahogy a költők a virágok hónap-ját megénekelik. Ellenkezően. Állandóan hi-deg eső esett, nagy szél tombolt, úgy hogy

reggelenként 2–3 fokra szállt le a hőmérséklet. Ebben a hideg időben nem tudták az elemi iskolát fűteni. Csak a városháza irodájának meg a rendőrök kaszárnyájának volt fa s jó meleg szoba, az iskolának nem. Mikor az iskolaszolga fát akart hozni, állítólag a rend-őrök elzavarták, attól tartva, hogy nem lesz elég a városháznak meg önének. Holott a népiskolába ruhátlan, mezítlábás gyerekek járnak össze is huzódtak, mint a szegény em-ber malacai a szalmában. Az igazgató árt a bíró-nak mert a fűtés a város kötelessége. A bíró intezkedett is. A hét utolsó napjára, szom-batra lett fűtött terem. De ekkor már elült a szélvihar, megszűnt a hideg eső s feljebb szállt a hőmérséklet higanyoszlopa is. Eső után köpönyeg. Múskor ne vigyék ki az iskola fűtésére szánt fát a téglagyárnak, a rend-őrök hatalmát meg szorítsák meg, mert a fűtéshez éppen semmi közük sincs s a fa nem az övék.

— **Orvosi díjak.** A vármegye állandó választmánya május 3-án tartott gyűlésében a következőleg állapította meg az orvosi dí-jakat: *Rendelési díjak:* a) A kör (községi) orvos székelyén és lakásán nappal 1 K. b) A kör (községi) orvos székelyén és la-kásán éjjel 2 K. c) Rendes körutazási, idő-szaki, látogatási és himlőoltási napokon a rendelő helyiségben 1 K. d) Hét éven alulí gyermekek gyógykezeléséért az a) b) c) alatt meghatározott díjak fele. *Látogatási díjak:* 1. a) A beteg lakásán nappal 2 K. b) A beteg lakásán éjjel 4 K. c) Köruton, idő-szaki, látogatási és himlőoltási napokon a községekben 1 K 50 f. 2. a) Belső és külső gazdasági és házi cselédeknek nappal 1 K. b) Belső és külső gazdasági és házi cselédeknek éjjel 2 K. 3. Hét éven alulí gyer-mekek látogatásáért az 1. a) és b) alatt megállapított díjak fele. *Távolsági díj:* Ren-des körutazási, időszakos, látogatási és himlő-oltási napokon kívül a két kilométernél tá-volabb fekvő községekben teljesített látog-atásért a nappali 2 K és éjjeli 4 K látoga-tási alapdíjon felül a betegség színhelyéig megtett utat kilométerenként számítva: 10 kilométerig 40 fillér, 10 kilométeren felül 30 fillér távolsági díj jár. Éjjeli beteglátoga-tásoknál a távolsági díj kétszeresen számít-tatik. Azon esetekben, ha az orvos a törvény 21. §-ának 10-ik bekezdésében foglalt teen-dőt végzi, a távolsági díj — a fertőzött község színhelyéig megtett utat — kilomé-terenként 50 fillérben állapítatik meg, ami-kor azonban semmiféle más díj fel nem számítható.

— **Zalavármegye népesedése.** 1909. január–március hónapok alatt a *balatonfü-rei* járásban született 83, meghalt 94, apadás 11; — a *tapolcai* járásban szül. 315, megh. 245, szap. 70; — a *sümegi* járásban szül. 216, megh. 153, szap. 63; — a *zala-szentgroti* járásban szül. 235, megh. 201, szap. 34; — a *keszthelyi* járásban szül. 240, megh. 204, szap. 36; — a *nagykanizsai* já-rásban szül. 298, megh. 237, szap. 61; — a *pacsai* járásban szül. 248, megh. 173, szap. 75; — a *zalaegerszegi* járásban szül. 326, megh. 246, szap. 80; — a *novai* járás-ban szül. 234, megh. 182, szap. 52; — az *alsólendvai* járásban szül. 503, megh. 358, szap. 152; — a *letenyei* járásban szül. 276, megh. 199, szap. 77; — a *perlaki* járásban szül. 434, megh. 350, szap. 84; — a *csák-tornyai* járásban szül. 453, megh. 321, szap. 132; — *Zalaegerszeg* városban szül. 76, megh. 57, szap. 19; — *Nagykanizsa* város-ban szül. 190, megh. 184, szap. 6; — ösz-szesen szül. 4127, megh. 3199, szap. 92,8 vagyis a balatonfüredi járásban előfordult apadást levonva 917.

— **A tüdővész pusztítása hazánk-ban.** A belügyminiszter jelentése szerint 1907-ben Magyarországon tüdővészben el-halt 68.125 egyén. A magyar birodalomba 1908 december havában gümőkórban elhalt 5332 egyén. Ebből a Dunántultra esik: 756. E szám törvényhatóságok szerint csoporto-sítva a következőképp oszlik meg: Baranya m. 63. Pécs v. 10. Fejér m. 41. Székes-fehérvár v. 9. Győr m. 23. Győr v. 8. Komárom m. 42. Komárom v. 2. Moson m.

19. Somogy m. 92. Sopron m. 70. Sopron v. 6. Tolna m. 66. Vas 116. Veszprém m. 68. Zala 141.

— **Sorozás.** A hét folyamán volt a sümegi járás katonaköteleseinek sorozása. A sorozó bizottság, szinte meglepő, nagyon meg volt elégedve az eredménnyel. Dicsőremlítették, hogy ritka fényes eredménnyel zárult a sorozás. Első helyen Nyírádot említjük, ahol a legények 50 százaléka „tauglich” lett.

— **Megszűnt sertésvész.** Bazsin a sertésvész megszűnt, a községet a zár alól föloldották.

— **Zár.** Csabrendeken a sertésorbánc járványosan fellépett, a községet a hatóság zár alá helyezte.

— **Menetrend.** Május 1-től a vasuton a nyári menetrend lép életbe. Ebben megjelent a balatonvidéki vasút menetrendje is. Ebből azt a sajnós tapasztalatot szerezzük, hogy a vasúttal mi sümegiek szép keveset nyertünk. Már ami a Budapesttel való összeköttetést illeti. E vasút menetrendje: Budapestről indul személyvonat reggel 5 ó 50 p-kor, Tapolcára érkezik 1 ó 15 p-kor, gyorsvonat 8 ó 20 p-kor, Tapolcára érkezik 1 ó 40 p-kor. (Június 15-től kezdődően szept. 15-ig) gyorsvonat d. u. 3 ó 10 p-kor, Tapolcára ér 9 ó 35 p-kor. Tapolcáról indul gyorsvonat reggel 4 ó 5 p-kor, Budapestre ér 9 ó 55 p-kor, személyvonat 2 ó 55 p-kor, Budapestre ér este 11 ó 10 p-kor, gyorsvonat d. u. 5 ó 1 p-kor, Budapestre ér 10 ó 35 p-kor. Közvetlen vonatok Veszprémbe: Tapolcáról indul este 7 ó 46 p-kor, Veszprémbe ér 11 ó 42 p-kor. Veszprémből indul reggel 4 ó 35 p-kor, Tapolcára ér 8 ó 47 p-kor, másik vonat indul 1 ó 22 p-kor, Tapolcára ér 4 ó 48 p-kor. Tapolcáról indul 9 ó 23 p-kor, Székesfehérvárra ér 2 órakor. Vissza indul 4 ó 1 p-kor, Bőrgöndig személyvonat, innét gyorsvonat 9 ó 35 p-kor. Sümeget illetően a következő változások lesznek: a reggel fél 9-kor érkező vonat már 8 ó 26 p-kor indul Tapolcára, a d. u. 4 ó 19 p-kor érkező pedig 4 ó 4 p-kor. A tartózkodás 10 perc helyett e vonatonál csak 5 perc lesz. Legérdekesebb változás, hogy május 1-től a fél 3 órai vonatunkhoz csatlakozás lesz Ukkon egy új vonathoz, mely Ukkról 4 órakor indul, Celldömölkbe 5 ó 19-kor ér s a budapesti és a gráci gyorsvonatokkal csatlakozik.

— **Katonák szabadságolása az aratásra.** A hadügyi kormány ebben az évben is szabadságot ad az aratás idejére azoknak a katonáknak, akik mint gazdálkodók vagy mezői munkások kívánnak azon résztvenni.

— **Kiss szerencsése nagy!** Miért legnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy felárúsító helye. Huzás már május 19 és 21-én. Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekisérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és társa bankházában Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencsése nagy!

— **Amerika lefőzve.** Minden szenzációt Amerikának szoktunk tulajdonítani, mert már ott tartunk, hogy minden sablontól elütő találmányt, vagy új rendszert az amerikai jelzővel szoktunk megemlíteni és megkülönböztetni a köznapiasztól, mintegy jelezni akarván, hogy ez új és jó. Pedig ilyen amerikai izű és remek dolog az Országos Gyermekevédő Ligának új tombolajátéka, mely még az amerikai új szenzációkon is túl tesz. Nem volt rá eset, hogy 400000 darabból álló tárgysorsjátéknál minden szám nyerjen. A Liga sorsjegyei kivétel nélkül nyernek, a legkisebb nyeremény arany vagy ezüst tárgy. Van 10 nagyértékű főnyeremény, a legelső nyeremény 20.000 korona, több mint 20.000 darab nagyértékű arany és ezüst ékszer és vagy 380.000 darab szebbnél szebb ékszer, melyet a Liga részben ajándékban kapott, részben pedig vásárolt. Nagy

előnye még a játéknak, hogy minden sorsjegyen még szelvény is van, mely külön játszik 500 értékes arany és ezüstékszerre. Tehát senkinek kockázat és senkinek ajándékoz és mégis segíti a Ligát, ha vesz 1 korona 50 fillérért egy sorsjegyet. A helybeli nagy tőzsdében is kapható.

— **A szini bizottság gyűlése.** A sümegi szinpártoló egyesület bizottsága tegnap délután a kaszinó termében Lukonich Gábor dr. vezetésével gyűlést tartott. Ezen elhatározta, hogy az aláírók helyeit sorshuzás útján döntik el s ezt az intézkedést a készülő alapszabályokba is fölveszik.

— **A gazdasági cselédek és földmunkások biztosítása.** A kerületi munkásbiztosító és betegsegélyző pénztárnak az összes rendszeres földmivelésügyi munkásokat (napszamosokat is) és gazdasági cselédeket be kell jelenteni és biztosítani az ide vonatkozó törvény értelmében, hogy betegség és baleset esetén megkaphassák az őket megillető segélyt, az orvosi kezelést, a gyógyszeres és a táppénzt. Ezt a biztosítást, illetőleg bejelentést legtöbb helyen és legtöbb esetben elmulasztják és elhanyagolják, aminek következtében a földmivelésügyi miniszter most szigorú rendeletet küldött az összes törvényhatóságokhoz, így vármegyénkhez is, hogy a mulasztást ellenőrizzék és megszüntessék.

— **Időjárásunk.** Május első hete meghozta a kívánatos májusi esőket. De állandóan zúgó szél volt a kísérőjük. Hideg, csipős szél. Ez aggodalommal töltötte el a gazdákat. Félték, hogy a levegő annyira lehűl, hogy egyik reggel fagyra virradnak. Tegnap hajnalra azután a szél is elállott, a felhők is tovaszálltak s kivált a laposokon fagy is volt. Szerencsére gyöngye fagy volt s kárt alig okozott.

— **Tűzkár.** A vármegye területén az 1909 január 1-től március 31-ikéig előfordult tüzesetek száma 13 volt. Az összes elhamvasztott érték a betervezett kimutatások szerint 10.487 korona, ebből biztosítás útján megtérül 14.286 K érték s így a szenvedett kár 4201 koronára rug. A tüzet a teljesített vizsgálatok szerint 2 esetben gyermekek játéka, 3 esetben gyújtogatás okozta. A tűz keletkezésének oka 8 esetben kiderítetlen maradt.

— **Hütlén vincellér.** Roth Móric kisgöörbői bérlő vincellérje, Szijártó Károly, nagyon is megszemélyesítette magát. Csinaltatott tehát a pince zárjához egy álkulcsot, hogy így a borhoz férközhessenek. A csendőrök megneszelték a dolgot s lesték a vincellért. Folyó hó 4-én késő este csak megjelent ám Szijártó, kinyitotta az ajtót, bement, fogta a lopót s az egyik hordóba ütötte. A lesben volt csendőrök éppen ekkor nyakon csípték, letartóztatták, behozták Sümege s átadták a járásbírósnak. A többi a zalaegerszegi törvényszék látja el. Bizony keserű szölgölő lesz az a hütlén vincellérnek.

— **A bíró előtt.** Ez a jelenet a járásbírósnál történt. Egy vidéki parasztembert vádlotként hallgattak ki.

— Mivel foglalkozik? — Kérdezte a bíró.
— Én!? — ütődött meg a jámbor paraszt. — Én nem foglalkozok kérem semmit. Nem vagyok én végrehajtó.

— Azt kérdezem, mi a mestersége?
A paraszt egyet rántott a dolmányán és büszke önérettel mondta:

— Nincs mesterségem. Nem vagyok mesterember, de azért nem cserélek én egy mesteremberrel sem.

— Értsen meg, jó ember, azt akarom tudni — mondta idegesen a bíró — hogy miből él?

— Reggelre szalonát eszek hagymával, délbe levest meg tészta, mert a husfélé nem igen kedvelem, este leginkább is krumpelit eszek. Ebből élek, de azért elég jól megélek belőle. Jobban, mint az urak.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Szükségeiteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SANDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BOHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u. CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kisfaludy-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ hétköcsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete. Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és butorszállító. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász.

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sarkraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.

SKALÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-bárány-hoz.

TASCHER JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése

600/909.

Hirdetmény.

A járási főszolgabíró úr 1568.909. számú rendelete folytán ezennel közölni teszem, hogy az országgyűlési képviselőválasztók 1910 évre kiigazított névjegyzéke folyó évi május hó 5-től május hó 25-éig a község-házán közszemlén van, mely időben a hivatalos órák alatt az érdekeltek által betekinthező.

Sümege, 1909 május 1-én.

György Elek a. ü. jegyző.

Modern fürdő.

A tisztelt közönség szíves tudomására hozom, hogy a mai igényeknek megfelelő modern porcellán fürdőt rendeztem be s kérem szíves támogatásukat. Fürdőár: egy személy után 1 K 40 f, 2 személy után 2 korona.

Vörös János
gőzmalomtulajdonos.

Üzletátvétel.

Tisztelettel értesítem Sümeg és vidéke nagyszámú közönségét, hogy **id. Bazsó Sándor**

kocsigyártó és kárpitos üzletét

április hó 1-én átvettem és azt saját nevem alatt tovább vezetem. Teljes igyekezetemmel arra fogok törekedni, hogy jó és tartós munkával, pontos kiszolgálással és jutányos árakkal t. megrendelőim bizalmát kiérdemeljem.

A kocsigyártó üzletágon kívül elvállalom mindennemű épületek és butorok mázolását is.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Ródi Pál
kocsigyártó és kárpitos.

Anti-peronospora

mely rezet a legtisztább és könnyen oldható formában tartalmazza, maró anyagok, mint mész vagy szoda - hozzákeverése nélkül használtatik. A szer kétkilos csomagokban jut forgalomba, mely 100 liter vízben oldandó fel: az oldat oly hig, hogy a legfinomabb permetező-készüléket, sem dugaszolja el. Kísérlel meg ezen, külföldön oly használatos és kitűnően bevált präparátumot szőlő, gyümölcsfák és burgonya permetezésére, valamint vetőmagvak üszöktelenítésére. Anti peronosporával meglepő jó eredményt fog elérni, sokkal olcsóbban, mint bármely más szerrel.

Kérjen árajánlatot és prospektust

PICK H. ÉS TARSA CÉGTŐL.
BUDAPEST, V. Akadémia-utca: 16.
Viszonteladók kerestetnek.

Hirdetéseket

jutányos árakon felvesz
a kiadóhivatal.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hattyógyógyászertár** által Majna-Frankfurt.

Figyelem!

Szülőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cim:

Szigyártó Nagy Mihály,
Felsőseged, Somogy megye.

Minden olvasónknak egy főnyereményt!

Már ősrégi idők óta fogva az emberek arra törekedtek hogy mesterséges, úton aranyat készítsenek, de nem érték célt. Ma már nem kell ezen törni a fejüket. Ön vesz egy osztálysorsjegyet a **Dörge Frigyes bankban Budapesten** és aranyban fizeteti ki magának a főnyereményt. Ezer és ezer ember tett így és meggazdagodott. Miért nem sikerülne ez Önnek is?

Ez alkalmammal megint **tizennygy millió 459,000 korona** kerül kisorsolásra és egyetlen egy sorsjeggyel már

EGY MILLIÓ KORONÁT

lehet nyerni. A következő húzás **1909. május 19. és 21-én** lesz.

Rendelje meg ezen szerencsevignettán álló számot és írja azt pontos címével együtt a postautalvány szelvényére.

A sorsjegyek ára:

Egész — 12. — kor.

Fél — 6. — »

A sorsjegyek ára:

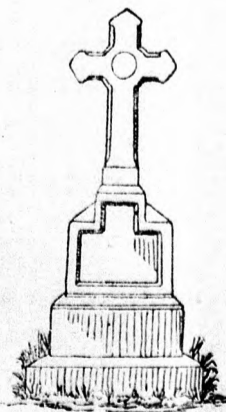
Negyed — 3. — kor.

Nyolcad — 1.50 »

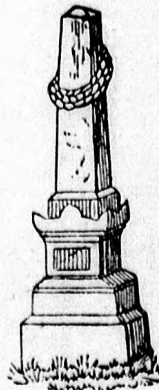
De rendeljen azonnal, mielőtt eltenné ezt az újságot, különben elkészik! Ez pedig nagy kár volna, mert önönmagát károsítja meg, aki nem vesz Dörge-sorsjegyet. Ezt eléggé bizonyítják az országnak ezen legszerencsésebb és legnépszerűbb főgyűjtődéjének folyton ismétlődő és a maguk nemében páratlan, óriási nyeremény-sikerei. Postautalványok és levelek a következő cím alá küldendők: **Dörge Frigyes bank r. t., III. szaksz, Budapest, Kossuth Lajos-utca 4.**

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümege.

Dús választék mindenféle sírköben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Síremlékeket, uti keresztet, szentháromság szobrokat, épület- és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készíti.

Első magyar általános biztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Ötvenegyedik évi zárószámla 1908. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK.		BEVÉTELEK.	
	korona	fill.	
I. Tűzbiztosítás.			I. Tűzbiztosítás.
Kifizetett károk és költségek	10,851,062	—	Az 1907. évről áthozott közpénz díjtartalék
levonva viszontbiztosított károk és költségek	4,636,268	48	a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül
Függőben maradt károk tartaléka	6,138,793	52	Tűzbiztosítások után bevett közpénzdíjak és a l. évben lejárt díjkötelez. és díjrálók
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	678,987	67	levonva: törlesztett díjak
Jóvedelmi adó és bélyegilletékek	1,143,519	29	viszontbiztosítási díjak
Postaköltségek	32,154	23	és díjrészek
Adóközfások kőhasznú célokra	15,183	78	6,948,648-15 9,695,392-20
A viszontbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	20,000	—	Az 1907. évben függőben maradt károk tartaléka
Behajthatlan követelések leírása	1,511,019	09	11,002,372 95
A következő évek közpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	4,641	81	827,186 50
	6,500,000	—	18,829,515 45
		16,438,025 42	
II. Szállítványbiztosítás.			II. Szállítványbiztosítás.
Kifizetett károk és költségek	545,694	46	Az 1907. évről áthozott közpénz díjtartalék
levonva viszontbiztosított károk és költségek	432,491	51	a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül
Függőben maradt károk tartaléka	93,109	95	Szállítványbiztosítások után bevett közpénz-díjak
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	97,892	63	levonva: törlesztett díjak
A következő évek közpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	21,953	95	viszontbiztosítási díjak
	100,000	—	570,449-47
		812,916 53	106,609 18
III. Jégbiztosítás.			78,999 81
Kifizetett károk és költségek	2,540,052	40	285,608 09
levonva viszontbiztosított károk és költségek	1,317,952	92	
Függőben maradt károk tartaléka	4,342	64	III. Jégbiztosítás.
Szerzési és igazg. költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	230,438	04	Jégbiztosítások után bevett közpénzdíjak
Bélyegilletékek	42,000	19	levonva: törlesztett díjak
Behajthatlan követelések leírása	2,774	86	viszontbiztosítási díjak
A folyó évben lejárt több éves jégbiztosítások esedékes tart.	533,148	08	1,969,278-41 2,299,057-79
A következő évek díjtartaléka	302,972	77	Az 1907. évben függőben maradt károk tartaléka
		2,127,956 91	1,864,932 87
IV. Betörésbiztosítás.			5,169 18
Kifizetett károk és költségek	35,221	65	2,028,457 06
levonva viszontbiztosított károk és költségek	15,698	76	
Függőben maradt károk tartaléka	19,522	89	IV. Betörésbiztosítás.
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	19,529	95	Az 1907. évről áthozott közpénz díjtartalék
A következő évek közpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	55,446	54	a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül
	280,000	—	Betörésbiztosítások után bevett közpénz-díjak és díjrészek
		374,490 38	levonva: törlesztett díjak
V. 1908. évi nyereségszámla.			viszontbiztosítási díjak
A folyó évi üzletből fennmaradt nyereségért		2,851,630 91	847,681-31
		22,107,021 20	188,054 22
			8,932 87
			887,586 59
			V. Egyéb bevételek.
			Szolvány-, (akarcipont) ir., váltó- és egyéb kamatok, valamint árfolyamnyereség idegen pénzek után
			Társasági házak tiszta jövedelme
			980,517 64
			137,343 47
			1,078,891 11
			22,107,021 20

VAGYON.		Mérlegszámla 1908. december 31-én.		TEHER.	
	korona	fill.		korona	fill.
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak- és bankoknál	4,261,815	95	Részevnyalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény & 1000 forint és teljesen befizetett 2000 fél részvény & 500 forint	6,000,000	—
3,284,000 kor. n. é. Magy. földhitelint. 4%-os záloglev. & 92-50	3,037,700	—	Társasági tartaléktőke	6,000,000	—
2,941,000	2,737,315	—	Külön tartalékok	3,285,091	87
1,740,000	1,609,530	—	Járatlan és kifizetett díjak	500,000	—
974,000	909,139	—	Tűzbiztosítási díjtartalék közpénzben a viszontbizt. rész levonásával és minden megtérülés nélkül	6,500,000	—
1,000,000	934,005	—	Szállítvány-bizt. díjtart. közpénzben a viszontbizt. rész levonásával és minden megtérülés nélkül	100,000	—
1,000,000	985,000	—	Jégbiztosítási közpénz-díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megtérülés nélkül	802,972	77
250,000	230,625	—	Betörésbizt. közpénz-díjtartalék a viszontbiztosított rész levon. és minden megtérülés nélkül	280,000	—
350,000	339,500	—	Tűzbiztosítási függő károk tartaléka	623,691	67
240,000	237,290	—	Szállítvány-biztosítási függő károk tartaléka	97,826	63
105,000	105,000	—	Járatlan, függő károk tartaléka	4,342	64
11963 drb Magy. francia biztos. részvénytársasági részvény	2,392,600	—	Betörésbizt. függő károk tartaléka	19,529	95
900 drb Bécsi- és Ára- és Árt. részvénytársasági részvény	665,000	—	Külön és hitellel	972,185	56
649 drb Bécsi biztosító társ. részvény	335,300	—	Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	7,445	78
967 drb Hazai általános biztosító társaság elsőbbségi részvény	139,400	—	Tűzbiztosítási és szolgák nyugdíjalapja	2,011,216	78
A fenti értékpapírok sub. után az az év végén esedékes kamatok	273,521	29	Az első magyar általános biztosító társaság főbizádos alapja	501,000	—
Tiszviselői és szolgák nyugdíjalapjának értékei	1,995,000	—	Első magyar általános biztosító társaság "Lóvay-alap"	200,000	—
1,995,000 kor. n. é. Kiszámlázott orsz. földhitelint. 5%-os zálogl. & 100	1,625	—	Első magyar általános biztosító társaság "Szervác-alapítvány"	100,000	—
Ezen értékpapírok után az az év végén esedékes kamatok	16,625	—	Ormody Vilmos-alap	100,000	—
"Ormody Ormody Amélie alapítvány" értékei	49,335	—	Ormody Ormody Amélie alapítvány	51,737	50
Az év végén esedékes kamatok	879	50	Első magyar általános biztosító társaság "Tuzoltók segély-alapja"	728	83
Első magyar általános biztosító társaság "Tuzoltók segély-alapja" értékei	72,804	88	Első magyar általános biztosító társaság "Tuzoltók segély-alapja"	5,392,936	77
Lezártított és visszlezárolt váltók	7,425,517	82	1908. évi nyereség	2,851,630	91
Társasági házak	3,593,300	—		85,973,531	38
Külföldi adósságok: a) Pénzközlés és maradványok a képviselőségeknek	2,170,844	49			
b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél	39,013	28			
Jégbiztosítási osztály folyó számlán	71,654	91			
Központi pénzkészlet	3,037,700	—			
	3,037,700	—			

II. Étetbiztosítási üzlet.

Negyvenhatodik évi zárószámla 1908. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK.		BEVÉTELEK.			
	korona	fill.			
Törlesztett kötvények díja	1,428,308	14	A múlt évből áthozott díjtartalék	111,471,258	45
Visszaváltott kötvényekért	2,069,300	64	Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után	2,607,950	36
Biztosítottak után kifizetett kárösszeg	4,306,581	96	az előbbi években kiállított kötvények után	18,293,130	79
Lejárt kifizetési tőkékért	3,777,747	34	a biztosított tőke emelésére fordított nyeresemények	95,204	15
Kiházasítási tőkékkel halasztott követel. díjvisszatérít.	55,238	81	illetékek	459,306	04
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	791,441	30	Kamatjövdelem	5,193,299	—
Függőben levő kifizetési tőkék tartaléka	270,543	74	Mult évi függőben volt károk és díjvisszatérítések tartaléka	694,927	70
Évjáradékokért	491,552	85	Mult évi függőben volt kiházasítási tőkék tartaléka	310,317	01
Viszontbiztosítási díjak	714,294	03			
Bélyegért	352,569	58			
Prokur. tér., postadíjak, nyomtatványok, ill. és egyéb költs.	1,251,436	59			
Tiszti illetékek	397,536	48			
Adóért	41,406	96			
Orvosi díjakért	297,901	87			
Szerzési és díjbehajlási költségek	1,508,015	21			
Behajthatlan tartozások leírása	43,017	55			
Kiszámlázott biztosítások tartaléka	8,000	—			
Díjtartalék az év végén		17,678,750 75			
1908. évi nyereség		130,090,742 51			
		1,364,210 84			
		139,134,733 60			

VAGYON.		Mérlegszámla 1908. december 31-én.		TEHER.	
	korona	fill.		korona	fill.
Értékpapírok	100,723,355	kor. 40 fill. ugyanis:			
1,760,300 kor. n. é. magyar kir. 4%-os koronajáradék 91 kor. 15 fill.-el	1,604,513	45	Díjtartalék	128,490,137	kor. 65 fill.
8,397,000	7,011,495	—	levonva a viszontbiztosítási díjtartalékok	3,399,315	14 fill.
4,835,200	13,741,650	—	Biztosítási alap	855,858	17
15,596,800	14,477,049	—	Kiházasítási tőkék nyereseménye	729,539	77
10,098,400	9,422,004	—	Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	791,441	30
11,066,600	10,789,935	—	Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka	270,543	74
6,973,100	6,579,848	50	Találási csoportok számlája	165,851	15
49,400	45,583	—	Előre fizetett díjak	28,458	41
991,000	976,135	—	Fel nem vett nyeresemények 1907. évről	79	89
6,002,400	5,612,244	—	Kiszámlázott biztosítások tartaléka	8,000	—
4,066,000	4,013,949	—	Viszontbiztosító intézetek és mások követelései	162,066	42
585,000	576,225	—	1908. évi nyereség	1,364,210	84
9,754,600	9,071,778	—			
5,287,900	4,917,747	—			
1,000,000	985,000	—			
370,000	364,440	—			
1,000,000	933,000	—			
Beizterezvény- és piaki-ajándéknyújtó vasúti és kötvény	1,153,374	61			
250,000 kor. n. é. első horvát takarékpénztár 4 1/2%-os zálogl. 98 kor. 75 fill.	246,875	—			
440,000	427,900	—			
60,000	58,350	—			
7,880,000	7,872,130	—			
1,470,000	1,397,970	—			
1,000,000	950,000	—			
612,400 Lire olasz 3 1/2%-os járadék és kamatai	596,059	79			
Találási csoportok értékpapírai: 180,700 kor. n. é. magy. kir. 4%-os koronajáradék 91 kor. 15 fill.	164,708	05			
1908. évi illető kamatok	951,908	16			
Jejlárolt kölcsönök	275,478	98			
Kötvény-kölcsönök	13,168,771	—			
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	4,408	82			
A központi tartozás folyó számlán	5,892,936	77			
Vésér- és főgőnyökségek és mások tartozásai	3,967,963	07			
	124,461,821	70			

Budapest, 1908. december hó 31-én.

Stelner Jenő, elnökösködő, Gergely Tódor, központi könyvezés főnöke.

Báró Harkányi Frigyes, László Zsigmond, Ormody Vilmos, Szende Károly, gróf Zichy Nándor.

Az igazgatóság: Balabán Adolf, igazgató.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben és az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülték. és azok egyes tételét a fő- és sorozó-könyvekkel teljesen megegyezőnek találjuk.

A felügyelő bizottság: Berzeviczy Albert, Burcharth-Béla, Hájós János, Németh Titusz, Báró Radvánszky Géza.

Sümegei ügynökség: Malomsoky Jánosnál.